

ХАҢИАТ
1937 СЫЛТАН
ТАХСАР

САХА РЕСПУБЛИКАТЫН НЬУРБА УЛУУХУН ХАҢИАТА

НЬУРБА

12+

ТЭРИЙЭЭЧЧИЛЭР: СР Правительствота, Ньурба улуунун "Ньурба" ("Огни Нюрбы") хаһыат редакцията" автономнай тэрилтэ

— Олохтоох салайыны —

Ахсынньы 19 күнүнээҕи салайааччылар планеркаларын улуус баһылыгы бастакы солбуйааччы Иннокентий Васильев ааспыт нэдиэлэҕэ Дьокуускай куоракка ытыллыбыт "Ньурба улуунун күннэрин" чэрчитинэн барбыт тэрээһиннэри сырдатыттан саҕалаата. Былааннаммыт меропряттиелар үрдүк тэрээһиннээх ааспыттарын бэлиэтээтэ, олорго Ньурба дьоно-сэргэтэ көхтөөх кыттыыны ылбыттарын эттэ. Тэрээһингэ кыттыбыт бары салайааччыларга Иннокентий Алексеевич махталын биллэрдэ.

Бу күннэргэ Ил Дархан тус дьаһалы таһааран, биер дойдулаахпыт, биллэр общественнай-политическай деятель Степан Васильев төрөөбүтэ 125 сааһын бэлиэтиир тэрээһиннэр республиканскай суолталаах буолбуттарын эттэ. Биер дойдулаахпыт үтөө аатын үйэтиитигэ бары былааннаммыт сорукары ситиһэр, толорор кыах бэриллибитэ улахан ситиһи диэтэ.

Ахсынньы 20 күнүгэр эһиилги 2017 сыллаах бюджет тосхолун нэһилиэнньэ ортотугар иһитиннэри улуус дьаһалтатын аактабай саалатыгар ытыллар. Кэлэр сылга улууска да, өрөспүүбүлүкэҕэ да олус кырыымчык бюджет көрүллүбүтүн И.А. Васильев бэлиэтээтэ. СЭРНУ барыла, графика онгоһуллан, Бырабыыталыстыба сөбүлэнин, бигэргэтинитин ылан аны билигин "АЛРОСА" АХ Директэрдэрин сүбэтигэр ылыналара күүтүлэр.

Планеркаҕа Олох-Дьаһах Хомунаалынай хаһаайыстыба үлэтэ истилиннэ. Бары котельнайдар штатнай режиминэн үлэли тураллар. Дьокуускайтан ГУП ЖКХ-тан бэрэстэбиитэллэр кэлэн кварталнай хочуолунайдарга 3 хочуол тэстэрин көрөн, аахтаан, өрөмүөн үлэтэ барар.

Үөрэҕири эйгэтин үлэтин М.Ю. Таюрскай кэспээтэ. Ааспыт нэдиэлэҕэ КВН региональной күрэх үрдүк тэрээһиннээхтик ытыллыбыт. Ньурбатааҕы оҕону

Планеркаттан иһитиннэри

эбии үөрэхтээһин киинигэр өрөспүүбүлүкэтээҕи "Дьулуур" оҕо хамсааһынын кыттыылаахтара кэлэн, оскуолаларга тэриллибит уопастыбаннай түмсүүлэр үлэлэрин билсэн, уопут атастаһан барбыттар. Маны таһынан, улууска "Снежный барс" күрэх, "Юный друг полиции" этэрээттэр слеттара ааспыт.

Сунтаарга ытыллыбыт научнай-практическай конференцияҕа 42 оҕо кыттыбытын таһынан, 15 оҕо кэтэхтэн үлэтин ыппыт. Бу оҕолортон 4 оҕо лауреат буолбут, 2 үөрэнээччи үлэтэ Арассыыһа кыттар чиескэ тиксибит. Быйыл оҕолор үлэлэрин таһыма биллэ үрдээбит. Маны таһынан, Хангалас орто оскуолатыгар В.А. Петрова 80 сааһыгар аналлаах НПК ытыллыбыт, олус сэргэх, интэриһинэй үлэлэр бэлиэтэммиттэр.

Ахсынньы 23 күнүгэр Дьокуускайга "Ил Дархан Елкатыгар" кыттар оҕолор испиһэктэрэ торумнаммыт, бу күннэргэ оҕолор айаннарын куттала суох ғына тэрийиитэ үлэ ытыллар, төрөппүттэри кытары мунньахтар, сүбэлэһиилэр, консультациялар бараллар. Улуус бары оскуолаларыгар Саҥа дьыллааҕы Елка бырааһынныыга ахсынньы 29 күнүгэр ытыллар. Онтон "Улуус баһылыгы Елката" ахсынньы 28 күнүгэр былаанналар. Бу ый 29 күнүгэр "Кыталык" КД эбии үөрэхтээһин сылын түмүктүүр тэрээһин ытыллыа.

"Тулукчаан" детсадка өрөмүөн үлэтэ салданар. Детсад олунньу 1 күнүттэн оҕолору тутан үлэлирин ситиһэр былаан ылыныллыбыт.

Үөрүүлэх сонунунан Ньурбатааҕы оҕону техническэй уонна научнай өттүнэн дьарыктыыр эбии үөрэхтээһин киинин салайааччыта Л.В. Васильева Саха сирин эбии үөрэхтээһин "Бастын

салайааччыта" буолла.

Иһитиннэри кэннэ баһылык 1 солбуйааччыта Иннокентий Васильев Сана дьыллааҕы каникуллар кэмнэригэр араас хайысхалаах тэрээһиннэргэ оскуола оҕолорун барытыгын-кэлиитин күүстээх хонтуруолга ылалларын, айанга сэрэхтээх буолууну тэрийэллэрин үөрэҕири управлениетыгар соруудахтаата.

Култуура эйгэтин иһитиннэриитин И.И. Попов онордо. "Ньурба улуунун күннэригэр" Дьокуускайга элбэх култуурунай тэрээһиннэр ытыллыбыттар. Ол иһигэр, ЯГСХА научнай библиотекатыгар К.Д.Уткин аата ингэриллибит. Е.М.Поликарпов кэнсиэрэ үрдүк таһымнаахтык барбыт. Түмүккэ, бары көмөлөспүт, тэрийсипит тэрилтэ салайааччыларыгар Иван Иванович махталын биллэрдэ.

Киин баһыына кылаабынай бырааһын солбуйааччыта Наталья Павлова үлэ былаан баһыытынан салтанарын, быраастарга, суһал көмө биэсэлдэригэр илэни үрдэтиигэ анал үөрэтии ытыллыбытын кэспээтэ. Хааны кутар станцияҕа бэрэбиэркэ ытыллыбыт. 11 ый түмүгүнэн доруобуйа харыстабылын миниистиригэр отчуот онгоһуллубут, сүрүннээн улууска өлүү көрдөрүүтэ үрдээбитигэр кэспэтии тахсыбыт. Кэлэр сылга бу өрүккэ анал хамыһыһы тэриллиэн улуус дьаһалтатын кытары бииргэ үлэлэһи былаана торумнаанара наадалааһын Н.Н. Павлова бэлиэтээтэ.

Социальнай харысхал управлениетын үлэтин Л.М. Попова иһитиннэрдэ. Биер кэмнээх харчынан төлөбүргэ 285 сайбылыанна көрүлүбүт. Барыта 10 мөл. тахса суума түгэтиллибит. Кирибит сайбылыаннааттан 38 киһиэхэ аккаастаммыт. Харчынан көмө былаан баһыытынан бу сылга үбүлээһинэ кэлэрэ күүтүл-

лэр.

Тыа хаһаайыстыбатын салаатын салайааччы А.И. Эверстов билиһиннэрдэ. Кыстык этэнгэ баран иһэр. Эһиилги былаан торумнааһыныгар үлэ ытыллар, сана ирдэбиллэри олоххо киллэриигэ сөптөөх механизмнар ситэтэ суохтарын салайааччы бэлиэтээтэ.

Спорт управлениетын үлэтин иһитиннэриитигэр ааспыт нэдиэлэтээҕи ситиһиилэр бэлиэтэннилэр. Санкт Петербург куоракка гроссмейстер Иван Токусаров дуобакка түргэн оонньууга Аан дойду Кубогун 7 этабын үһүлүччү кыайылааҕа буолбут. Иван Августович үөрэнээччигэ Альберт Алексеев бу күрэххэ 2 миэстэни ылбыт. СӨ бильярдка чемпионатыгар Ньурбаттан 3 кыттааччытан Семен Алексеев 3 миэстэҕэ тахсыбыт. Чаппанда нэһилиэгэр икки күн устата А.И. Додохов бириийигэр көңүл тустууга аһаҕас турнир үрдүк таһымнаахтык ытыллына. Манна Мииринэйтэн, Бүлүүттэн, Үөһээ Бүлүүттэн хамаандалар кыттыны ылбыттар. Сунтаар улуунун Күндэйэ селиэнньэтигэр хапсаҕайга эдэр ыччакка аһаҕас турнир ытыллыбыт. Ньурбаттан 6 хапсаҕайдыт кыттыбытыттан Дмитрий ылбыттар. Ньурба к. дьахталлар ортолоругар волейболга күрэх ытыллыбыт, 1 миэстэҕэ Ньурба хамаандата, 2 миэстэ - Ньурбаачаан, 3 миэстэ Маар хамаандата буолбуттар.

Октябрьскай нэһилиэк баһылыга Д.А. Михайлов иһитиннэриитинэн, 22 киһилээх улахан делегация Дьокуускайга "Ньурба улуунун күннэригэр" баран кыттыны ылбыт. Эһиилги "Ньурба" сопхуос тэриллибитэ 60 сыллаах

үбүлүүйгүр, Антоновка селиэнньэтэ олохтоммута 140 сылыгар аналлаах тэрээһиннэри, былааннары Антоновкаттан төрүттээх куоракка олорор биер дойдулаахтары кытары кэспэтии, сүбэлэһи барбыт. Ол түмүгэр, 2017 сылга бэс ыйын 15 күнүгэр Дьокуускайга ыһах ыһыллара былаанга кирибит, бэс ыйын 30 күнүгэр Ньурбаҕа 7 нэһилиэк кыттылаах улахан ыһаҕы тэрийиэххэ дьэн буолбут. Маны сэргэ, делегация кыттылаахтара араас тэрилтэлэргэ сылдан бэйэлэрин хайысхаларынан үлэлэспиттэр. Нэһилиэк Саҥа дьыллааҕы тэрээһиннэргэ бэлэмнээр, биер улахан кыһалбанан уопастыбаннай тэрилтэлэр мустан үлэлиир "Балаҕан" дьизэлэр тонмутун нэһилиэк баһылыга бэлиэтээтэ. ГУП ЖКХ тэрилтэҕэ претензия суругунан барбытын эттэ.

Куорат дьаһалтата ыгытар үлэтин куорат баһылыгы солбуйааччы Н.И. Бурнашев кэспээтэ. Нэһилиэнньэ ортотугар куорат баһылыгы сыллааҕы үлэтин отчуота ытыллына. Манна 488 киһи кыттыны ылбыт. Ааспыт нэдиэлэ түмүктэниитэ "Кыталык" КД Бордонг нэһилиэгин күнэ ытыллыбыт. Саҥа Дьылга бэлэмнэни үлэтэ ытыллар. Бары тэрилтэлэр, оскуолалар, детсадтар ортолоругар ытыллар "Бастын Саҥа Дьыллааҕы киэргэти" күрэххэ сайаапкалары хомуйаллар. "Сыл бастын киһитэ" номинация туттарыта бу ый 26 күнүгэр былаанга турбут. Иһитиннэри кэннэ, Н.И. Бурнашев куорат дьаһалтатын үлэтин, управляющай хампаанналар тустарынан үгүс ыйытык кирирдэ.

Салайааччылар планеркаларын түмүктээн, Иннокентий Алексеевич баар боппуруостары быһаарарга, Саҥа дьыллааҕы бырааһынныытарга дьуһуурустубаҕа, баһаартан сэрэхтээх буолууга сүрүн болгомто ууралларын эттэ, таһаарылаах нэдиэлэни баҕарда.

"Ньурба оройуона" МО
пресс-сулууспата.

2016 сыллааҕы үлэ-хамнас

Хорула нэһилиэгэр ынах-сүөһү уопсай ахсаана - 964, онтон ыанар ынаҕа - 420. Сылгы уопсай ахсаана - 534, онтон биэтэ - 296.

573 т. үгүт туттарыта былааннаммытыттан 576 т. туттарылынна. 2208 т. от отоноро былааннаммытыттан 1714 т. оттонно.

Сыл устата араас култуурунай меропряттиелар ытыллынылар. Киинэ сылыгар анаан Дмитрий Наумов кэспээннэригэр олобуран "Дуоҕабар", "Инновация", "Старина молодца" дьэн 3 кылгас уус-уран киинэлэр уһулуннулар. Киинэҕэ Хорула, Дьиикимдэ нэһилиэктэрин талааннаах дьонно-сэргэтэ, ону таһынан Ньурба театрын артыыстара уһулуннулар. Режиссер-сценарист Данилов Олег Зотович.

Нэһилиэккэ сылын аайы биһиги биер дойдулаахпыт Е.К. Федоров-Хорула Дьөгүөр аатыгар юбилейнай көңүл тустууга аһаҕас турнира ытыллар.

"Сэрии сылларын оҕолоро" киингэ сүрэхтэниитэ буолла. Киингэни сүүрэнкөтөн онордулар биһиги биер дойдулаахтарбыт Ю.Н. Иванов, И.И. Николаев уонна редактор Е. Н. Иванова.

Быйылгы 2016 сыл Ил Дархан уураабынан Саха сиригэр нэһилиэнньэлээх пууннары Тупсаран оноруу сыла биллэриллибитинэн сибээстээн, биһиги эмиэ туора турбакка араас программаларга

киирсэммит үлэлэттибит. Ол курдук, нэһилиэк иһинээҕи 500 м. суол онгоһулунна, сүрүннээн манньык үлэлэр бардылар: подъемка, Ленин, Кирилин аатынан уулуссаларга кумах кутулунна.

Икки кылаабыһаҕа өрөмүөн үлэтэ ытыллына. Оҕо площадката ылылан "Көппөх" түөлбөҕэ туруорулунна. Спортивнай инвентарь ылылынна. Спортзал территорията күрүөлэммитэ, өрөмүөннэннэ.

Быйылгы сылга 2 ыалга киинтэн итти кирирдэ, өссө да иттии систиэмэтигэр 8 ыал холбоноро былаанналар. Көппөх территориятыгар эбии трансформатор турган хас да ыал уотунан сылыттыыга холбонно, уопсайынан 6 ыал субсидияны туһанна.

Сылын аайы ыаллар "Агенство субсидий" нөҕүө эбии дохуот киллэринээри субсидия туһаналлар.

Уулуссаҕа эбии 7 светодиоднай уот холбонно, эбии өссө ылыллара былаанналар.

Сыл устата нэһилиэккэ 4 саҥа дьизэ туһулунна.

Тэрилтэлэринэн мас олоордоһунун үлэтэ барда.

Сыл устата элбэх суботунньуктар ытыллынылар, манна эмиэ тэрилтэлэр, нэһилиэк олохтоохторо актыыбынайдык кытыннылар.

Олохтоох дьаһалта.

— Тыа сирэ —

Аканаттан сонуннар

Инбэлииттэр декадаларын чэрчитинэн Маар нэһилиэгэр ытыллыбыт Марха куустатын инбэлииттэрин спартакиадаларыгар Акана нэһилиэгин чьэһин Николайев Ю.А., Торохов В.Ю., Захаров З.Д., Софронова Р.Н., Никифорова А.П., Иванова В.А., Симонова Т.Н. (хамаанда халытааннара Торохова А.А., Семенов Е.М.) баран көмүскээтилэр.

Биридиилээн көрүгүнэринэн түмүк манньык: Софронова Раиса дуобакка - 1 миэстэ, Никифорова Антонина хабылыкка, хааамыскаҕа - 1 м., Николаев Юрий хабылыкка, хааамыскаҕа - 2 м., Симонова Туяра мас тардыһытыгар - 2 м., ыгыыга - 1 м., хамаанданан волейболга 1 м. ыллылар, Иванова Валентина "Оригинальное блюдо" күрэххэ - 2 м., Саха сирин кэрэ айылбатын хаартыскаҕа түһэрэн 2 миэстэ буолла.

2014, 2015 сылга ытыллыбыт спартакиадаларга эмиэ бастакы миэстэ буолан кубок хаһаайына буолбуттара, үһүс төгүлүн кыйан кубок Акана нэһилиэгэр хаалла. Спартакиадаҕа кыттыбыттар мэтээллэринэн, грамоталарынан, бириистэринэн бэлиэтэнэн үөрүү үктэллээх, кыйыы кынаптаах кэллилэр.

Маар нэһилиэгэр ытыллыбыт "Алыптаах үңкүү түһүлгэ" региональной үңкүү күрэхтэри Аканаттан кытыбыт үңкүүһүтэр эмиэ ситиһиллээх кэллилэр.

"Умсудбан" орто көлүөнэ үңкүүһүтэр бөлөхтөрө 1 истиэпэннээх лауреат, "ААйТЭК" эдэр көлүөнэ үңкүүһүтэр бөлөхтөрө 2 истиэпэннээх лауреат уонна көрөөччүлэр биһирэбиллэрэ номинация хаһаайынара буоллулар. "Кыымчаан" оҕолор бөлөхтөрө 3 истиэпэннээх лауреат аатын сүктүлэр. Үңкүүһүтэри М.Н. Петрова - Тойуктаах Марыына аатынан култуура киинин уус-уран салайааччыта Елена Макарова салайар. Елена Андреевна төрөөбүт дойдутугар үлэли кэлиэбиттэн үңкүү алыбыгар элбэх оҕону, үңкүүнү сэнгэрччилэри уһуйар.

Хангалас нэһилиэгэр Саха сиригэр киэнник биллибит тойуксут нуруот оһуохайдыта Н.Ф. Осипов - Чоомуут төрөөбүтэ 90 сылыгар аналлаах оройуоннааҕы оһуокай күрэхтэри 8 кылаас үөрэнээччигэ Васильева Кристина 1 миэстэни, 9 кылаас үөрэнээччигэ Никифорова Дайаана "Баай ис хоһоонноох этээччи" анал аат ылан кэлииттэрэ. Уһуйааччы М.Н. Петрова - Тойуктаах Марыына аатынан култуура киинин методиһа, эдэр нуруот ырыаһыта Людмила Жиркова.

Аканабыт чьэһин араас күрэхтэргэ ситиһилээхтик көмүскээбит дьонноорбутугар эбэрдэ буоллун, инникитин даҕаны элбэх кыйыылары-хотуулары баҕарабыт. Агафья ИВАНОВА.

— МЭНЭДЬЭК НЭИЛИЭГИН 180 СЫЛА —

Туймаада туонатыгар Мэнэдьэк нэилиэгин күннэрэ

Биһиги нэилиэгтэн сүүрбэччэ буолан Улуу Туймаада туонатын дьондойор саалатыгар Дьокуускайга бу кэрэ-бэлиэ күммүтүн бэлиэти, анаан-минээн, ахсынны ый аам-даам тымныытын да аахсыбакка, сорук онгостон тийдибит. Сахабыт сирин киин куората Саха Дьылга бэлэмнэнэн, муус онгохтарынан кизэргэнэн, дыримниин оонһуур уотунан сандааран көрүстэ. Бэйэбит Ил Түмэнгэ талбыт дьокутааттарбыт, ытыктабыллаах Антонина Афанасьевна Григорьева (Наукаҕа, үөрэххэ, культуураҕа, көрдөр-иһитиннэрэр средстволар уонна общественной тэрилтэлэр дьыалаларыгар сис кэммитиэт бэрэссэдээтэлэ), Владимир Михайлович Прокопьев (Сиргэ сыһааннаһыыга, айылҕа баайыгар уонна экологияга сис кэммитиэт бэрэссэдээтэлэ), Иннокентий Давидович Васильев (Ил Түмэнгэ "Коммунистической партия" фракциятын салайааччытын солбуйааччы, Государственной туту уонна сокуону оноруу кэммитиэтин чилиэнэ, "Сэрии кэмин оҕолоро" Бүтүн Арасыйатаабы общественнай түмсүү СӨ салаатын салайааччыта) уонна Юрий Иннокентьевич Григорьев (Ил Түмэнгэ "Справедливая Россия" партия фракциятын салайааччыта, Государственной туту уонна сокуону оноруу кэммитиэтин чилиэнэ) буоланнар, бу түөрт күннээх тэрээһиммитин хас бириддибит туһугар кыһаллан иилээн-сабаллаан, үбүлээн тэрийдилэр. Дойдум дьон бэйэлэрэ сылдыбыттарын курдук сананалларыгар анаан, бу күннэрбин сиһилии суруйабын.

Ньурба Судаарыстыбаннай көһө сылдыар драматической тыйаатырын артыыскатыгар ананна

Тийбит күммүтүгэр Саха Академической тыйаатырын таас уорабайыгар Ньурба драматической тыйаатырын артыыската, СӨ үтүөлээх артыыһа Ольга Васильевна Григорьева сырдык кэриэһигэр, төрөөбүтэ 70 сылыгар анаммыт үс тыйаатыр, ол иһигэр үбүлүйдэхтэр: 110 сыллаах Саха Академической, 50 сыллаах Ньурбатаабы драматической уонна Уһуһа Бүлүү Боотулутаабы норуодунан тыйаатырлар туруорбут "Күлүмүнэн көстөн ааспыт талба талаан..." диэн ахтылҕан кизэһигэр сырыттыбыт. Ольга Григорьева Ньурба тыйаатырыгар 1974 сыллаахха ананан кэлэбиттэн таһаарылаахтык үлэһэн, сулуусту тырымнаабыта. Айылҕаттан талааннаах буолан, көрөөччүгү бэйэтигэр тардан, туту сүрүн чабылхай орооллары айбыта. Кэлин, Ольга Григорьева дойдутугар тийэн 1995 сыллаахха норуот тыйаатырын тэрийбитэ. Биһир идэлээхтэрин, Шепкин аатынан Москватаабы училищега биһиргэ үөрэммитэрин, сүгүрээччилэрин, Ил Түмэн дьокутаата А.А.Григорьева Ольга Григорьева туһунан истин ахтыларын кэнниттэн тыйаатырлар киин оонһообут испэктээктэриттэн онгостон таһаарыт композицияларын көрдүбүт. Биһиги нэилиэгэ оҕолоро: кэргэнни Леонид уонна Антонина Анисимовтар Ньурбатаабы драматической тыйаатыртан кэлин Саха Академической тыйаатыр сыанатыгар оонһуу сылдыалларынан киэн тутунубут.

Ил Түмэнгэ көрсүһүү

Иккис күммүтүгэр Юрий Иннокентьевич Григорьев "Маленькая Венеция" ресторанта миһ-миннигэти эбиэттэргэ. Эбиэт кэнниттэн 4 чаастан 6 чааска диэри Сахабыт сирин суолталаах сокуоннары, уураахтары ылар, дьокутааттар мунһахтыыр залларыгар депутаттарытын А.А. Григорьеваны, В.М. Прокопьевы, И.Д.Васильевы, ДьОКХ уонна энергетика министристэбиттэн I солбуйааччы Н.Н. Дураевы, Суол сулуустатын Департаменттан Романов Б.И., Культуура уонна духобунас сайдыытын министристэ В.И.Тихоновы, Тыйа хаһаайыстыбатын Департаменттан Василий Петровичи, Архитектура уонна тутуу министристэбиттэн Ефимова Т.А., үл министристэ В.А. Жондоровы, Общественнай палататтан В.Н.Луковцевы, "Бичик" киингэ кыһатын гендиректэ А.В.Егоровы кытары көрүстүбүт. Холбоһуктаах мунһабы Антонина Афанасьевна салайда. Министристэбиттэртэн кэлбит

Ил Түмэнгэ.

үрдүк соллоохтор бириэмэлэрин аттаран биһигинин алтыһа кэлбиттэрэ, бу депутаттарбыт кыһамнылаах үлэлэрин, биһиэхэ болҕомтолорун көрдөрдө. Көрсүһүү боппурус-харда быһытынан ааста. Сибилигин уталыппакка быһаарыллар боппурусунан Хатыы орто оскуолатын учууталларын хамнастарын итэҕэһин быһаарыы буолла. Суол онгоһууттар оройуон уопсай км эрэ биэрбит, сууллубут күргэбит тутуугар сайаапка суох диэтиллэр. Бу боппуруска сайаапка чопчу "бу учаастагы онгоһуулоохтаах" диэн бэриллэр эбит. Онгоһуулоохтаах суол учаастагы быһааран, Саха дьылга диэри контракт суруйсун диэтиллэр. Хатыыга тийэр уот линиятын үлэтэ 2018 сылтан инвестиция программатынан сабаланыаҕа, билигин баар котельнай кыамтатын үрдэтиэххэ сөп, нэилиэгэ тэрилтэлэрин кииннэммит дьыэлэрин тутуута мораторийга түбэһэн тохтообутун, үтүө дьыала чэрчитинэн оннуттан хамсыан сөп, бу сылга көрүөхпүт диэн харданы биэрэн, үөргүлэр.

Ол оннугар, уматыкка чөлчөтүн онгоһуллубат, водовоз, сайынгы уу ситимэ, банкомат туруоруу, аграрнай оскуолаҕа Беларусь тракторы биэри кыаллыбат биричиинэтин чопчулаан эттиллэр. Аграрнай оскуолалар элбээн, 56-тан 99 буолбуттар. Урут сылга 12 трактор ананар буоллабына, кэнинки икки сылга 6-лыы эрэ трактор кэлбит.

Сорох боппурустары олохтоох дьаһалта быһаарарын эттиллэр. Холубур, скверы оноруу, норуот тыйаатырын штатын тутуу. Мантан да атын боппурустарга туһааннаах хоруйу биэрдилэр. Ыраах сиртэн кэлэн холбоһуктаах мунһаах кыта олоор нэилиэгэ актыбыыстарыгар министристэбитэ үлэһиттэрэ: программа онорун, куонкурс биллэрилиннэринэ кытыһан иһин, документацияны сөпкө толорун, диэн сүбэлээтилэр. Хас биридии үрдүк соллооххо В.М.Прокопьев: нэилиэһиңгэ утары баран көмөлөһүн, кыһалбаларын быһаарсын, диэн туһаайыы онордо. Чуолаан, Хатыыга кииннэммит дьыэ тутуугар, Хатыы-Маалыкай суолун онорууга, баар котельнай кыамтатын үрдэтиигэ, сир аннытан кэлэр ууну бэрэбиэркэлиир үлэни ыытарга кыһаллыҥ диэтэ.

Көрсүһүү түмүктүүр чааһыгар депутаттарбыт кэлбит делегация чилиэннэригэр СӨ Ил Түмэнин аатыттан Бочуотунай Грамота, өйдөбүннүк бэлэх туттардылар. Диринг ис хоһоонноох таһаарылаах үлэлээх күммүтүн Саха Академической тыйаатырыгар "Хотой уонна хомус" диэн этно-поп-рок мюзиклынан түмүктэтибит.

"Үчүгэйиэн, бу сиргэ!"

Үһүс күммүтүгэр күн бастакы ангарыгар икки аңы арабыстыбыт. "Утум" саастаахтар түмсүүлэрин салайааччыта О.И.Иванова, "Дьөһөгөй оҕото" музей научнай үлэһитэ Г.Г.Анисимов, "Мэнэдьэк" ТХКК бэрэссэдээтэлэ Т.Г.Дмитриева буоланнар НВК-га "Үчүгэйиэн, бу сир-

гэ!" биэригэ нэилиэгтэрин туһунан кэпсии, "Мичээр" ансамбыл ол биэригэ ылыы бардылар. Атыттар Саха Сирин собото зоопаркатыгар В.Г. Алексеев аатынан "Орто дойду"-га айаннаатыбыт.

2001 сыллаахха төрүттэнэригэр кыыл-көтөр 12 эрэ көрүнгэ баар эбит буоллабына, бу сыл түмүгүнэн адырҕа, сизэмэх, туйахтаах кыыл, үөн-көйүүр, эриэн үөн, көтөр-сүүрэр, балык арааһыттан барыта 187 көрүнгэ баар. Хас биридии көрүнгө научнай уонна государственнай сыаннастаах, суолталаах. Кинилэри 30 штатнай үлэһит, ол таһынан дуоҕабарынан үлэлээччилэр көрөллөр-харайаллар, үөрэтэллэр-чинчийэллэр. Зоопарк аана сылдыааччыларга кыһыннары-сайыннары, өрөбүлэ суох мэлдьи аһаҕас. Арай, кыһын халлаан харанга буолан, кизэһэ өттүгэр үлэлиир чааһа кылгаан биэрэр. Кыһын буолан, хагдан эһэлэрбит утуяа сыталлар. Сайынгы кыыллар сылаас дьыбэ, уйаларыгар кирибиттэр. Колымана (үрүг эһэ) тобо эрэ уйатыттан тахсыбат буолбут диэн, үлэһиттэр баҕар, эбилиги баар буолуо диэн, долгуйа кэтэһэллэр эбит. Атыыр үрүг эһэ Ломоносов баарын биллэрэн, кириэ-тахса сырытта. Биһигини эбэрдэлээн, икки кэлин атаҕар туран, гидытын соһутта.

Дьокуускайбытыгар түргэн үлүгэрдик эргиллэ охсоот, күнүс 12 чаастан Автотороҕа уулуссаҕа биһир дойдулаахпыт, ССТХА преподавателэ, профессор Ксенофонт Дмитриевич Уткин аата үөрүүлээхтик ингериллэтигэр сырыттыбыт.

Күнүс ХИФУ ЕНФ остолобуойугар эбиэттэн баран, бары түмүллэн, археология, Ярославская аатынан кыраайы үөрэтэр, художественнай уонна "Царство вечной мерзлоты" музейдары кизэһэ буолуор диэри көрдүбүт.

Археология уонна этнография музейы М.К. Аммосов аатынан ХИФУ иһинэн 1972 сылтан баар буолуобуттан, историк устудьуоннар үөрэнэр-чинчийэр кииннэринэн буолбут. Устудьуоннар уонна преподавателлэр сайынгы хаһыларыттан булбут экспонаттара бу музейга харайыллаллар. Музей киэн туттуунан 1960 сыллаахха Булуҥ оройуонуттан булуллубут мамонт бүүс-бүтүн унуоҕа буолар. Бу таас үйэтэҕи 30-ча саастаах тыһы мамонт.

Емельян Ярославская аатынан Хотугу норуоттар историяларын уонна культуураларын Дьокуускайдаагы государственнай холбоһуктаах музейы Ыраах-илинги федеральной уокурук саамай кырдыаҕас культуурунай-үөрэтэр, научнай-чинчийэр музейы буолар. Кинини 1887 сыллаахха төрүттэбиттэр. Киниэхэ Азия хотугулуу-илинги норуоттарынан материальной уонна духобунай культуураларын сыаннастара харайылла сыталлар. Бу музей Арасыйыага эрэ буолбакка, Аан Дойдутаабы таһымнаах быһастапкаларга кытыһар, үрдүк таһымнаах бириистэринэн наҕараадаланар.

Национальной художественной

Уулусса сүрэхтэниитэ.

Ытык кырдыаҕастар.

музей 1928 сыллаахха төрүттэммит. Үс этээс тухары скульптура, декоративнай-прикладной искусство (иис уонна вышивка, ювелирный искусство, мас, туюс уонна муос онгоһуктар), нуучча искусствотун коллекцията көрдөрүлүллэр.

"Царство вечной мерзлоты" музей Бүлүүлүүр суолга турар. Урукку боролуукта уурап шахтаҕа 2008 сыллаахха аһыллыбыт. Кириин билиэтин сыаната 500 солкуобай эбит. Сир аннынаабы элбэх салаалаах лабирингга -10 кыраадыс тымныы. Туннель үрдүгүнэн муос сиздэрэй, нарын-намчы кыыраахтара таннары ыйаамыттар, истиэнэлэрэ муос кубиктарынан дьаппаллан бөҕө-таҕа туругу биэрбиттэр. Хас лабаа аайы тус-туһунан темалаах экспозициялаах. Тымныы оонһоор хонтуората, кафе, утуйар хос, олонхо омунаах, остуруйа алыптаах көстүлэрэ, олохо буолбут түгэннэр, айылҕа хатыламат кэрэ кэмнэрэ, Баай Байанай уонна араас кыыллар уо.д.а. киһи эрэ сөбүөн курдук, муустан чочуонайдык, уус-ураннык онгоһуллубуттар.

Биһиги бу күн көрбөтөхпүтүн көрөн, сөхпөтөхпүтүн сөбөн, билбэтхипитин билэн, кэрэҕэ кытыһан, олус туһалаахтык атаардыбыт.

Мэнэдьэк нэилиэгин 180 сылын бэлиэтээһин

Биһир дойдулаахтарбытын кытары, тийбиһипит төрдүс күнүгэр, "Тэйэй" банкеттыр заалыгар күнүс 3 чаастан көрүстүбүт. "Тэйэй" хаһаайката, "Хикари" турфирма салайааччыта, М.К.Андреева үөрэ-көтө көрсөн, биһир дойдулаахтарыгар умнубуту санаһар сылаас сыһыаны, ахтыбыты аһарар истин иэйиини олохтоото. Дойдуларыттан тэйбит дьоннорбут, анаммыт чааһы кэтэспэккэ эрэ, биһир-биһир кэлитэлээн истилэр. Күнүс 1 чааска, таһырдыа тахсан, дыкти айылгылаах норуот эмчитэ Е.И.Кураева өбүгэлэрибин кытары ситимнэнэн, алгыс ылыыбыт, арчыланныбыт. Евдокия Ивановна тус кэпсэитинэн дьоммут

НВК-ға баран, нэилиэгкпит олобун бүтүн өрөспүүбүлүккэҕэ билиһиннэридибит.

Бу күн "Тэйэйбит" төрөөбүт-үөскээбит Мэнэдьэкпит мүүттээх салгынынан туолла. Хас биридии киһи истин көрсүһүү, үөрүү-көтүү долгурангар куустарда. Мэнэдьэк нэилиэгин баһылыга Иван Васильевич Егоров нэилиэг коллекцията көрдөрүлүллэр. "Царство вечной мерзлоты" музей Бүлүүлүүр суолга турар. Урукку боролуукта уурап шахтаҕа 2008 сыллаахха аһыллыбыт. Кириин билиэтин сыаната 500 солкуобай эбит. Сир аннынаабы элбэх салаалаах лабирингга -10 кыраадыс тымныы. Туннель үрдүгүнэн муос сиздэрэй, нарын-намчы кыыраахтара таннары ыйаамыттар, истиэнэлэрэ муос кубиктарынан дьаппаллан бөҕө-таҕа туругу биэрбиттэр. Хас лабаа аайы тус-туһунан темалаах экспозициялаах. Тымныы оонһоор хонтуората, кафе, утуйар хос, олонхо омунаах, остуруйа алыптаах көстүлэрэ, олохо буолбут түгэннэр, айылҕа хатыламат кэрэ кэмнэрэ, Баай Байанай уонна араас кыыллар уо.д.а. киһи эрэ сөбүөн курдук, муустан чочуонайдык, уус-ураннык онгоһуллубуттар.

Кэлбит ыалдыттар төрөөбүт-үөскээбит нэилиэгтэрэ 180 сылын туолбутунан истинник эбэрдэлээтилэр. Эдэр бизнесмен Дмитрий Иванович Иванов 100.000 солкуобайы оҕо оонһуур эбэтэр спортивнай площадката ылынаргытыгар диэн биэрбитэ уруйунан-айхалынан көрсүлүннэ. Манна даҕатан эттэххэ, аһыыр дьыэбит арендатын эмизэ бу уолбут уйунна. Онон киниэхэ баҕа санаа бастыһын, тыл миннигэһин, алгыс үтүөтүн аныыбыт.

Кырдыаҕас өттө, Дьокуускайга уонна киин куорат чугаһыгар олохсуулар олоор биһир дойдулаахтарыт түмүттэрин иһин, мэнэдьэктэргэ махтанналар. Балтараа сүүс киһи Хатыыга тийбэтэ чаччы. Онон кинилэр кырдыгы кыһынныбыт быһыппаһын утаҕы астаран, аатырар Сугдыар эбэбит хоргунаах балыгын амсайан, үрүг аһынан күндүлэнэн, сылгы харгатынан мааныланан, тонунан сөрүүкээн - төрөөбүт түөлбөлэригэр, ахтылҕаннаах алаастарыгар сылдыбыттыы сананналар. Бу күн дьон сүрэгин сы-

- Иһирэх тылынан -

Баара буоллар быйыл 80 сааһын туолуохтаах этэ

Ханна даҕаны үгө суобастаахтык, үрдүк таһаарылаахтык үлээн ааспыт үгө мааны дьоннорбут элбэхтэр. Онук дьоннортон биридэстэринэн Мэнгэдэк нэһилиэгэр Семьянов Иван Николаевич-II буолар диэтэхпинэ сыыстарбаппын билэбин. Кини Даарыйа уонна Ньукулай Семьяновтар дьон холкуостаах ыалга иккис оҕонон төрөөбүтэ. Ийэлэрэ Даарыйа, оҕолоро кыраларыгар, олохтон туораабыта. Онон Уйбаан Николаевич сэрэи кэмнээҕи ыар олобу, ачыктааһыны этинэн-хаанынан билэн улааппыта. Холкуос үлэтигэр кыратыттан эриллибитэ. Кэргэнинэн Мария Васильевнанын холкуоска, сопхуоска борооску көрүүтүгэр идэтигэр үлэлээбиттэрэ. Үрдүк көрдөрүүнү ситиһэн БСНХСБ (Бүтүн Союуастаабы Норуот хаһаайыстыбатын ситиһилэрин быстапка) путевкатынан бириэмийэлэммиттэрэ. Мария Васильевна быстапкаҕа баран кэлбитэ. Оҕолоро кыра буолан Уйбаан Николаевич барбата. Ньирыйтэн сууккага 926 г эбиллини ылан оройуонга бастаан икки путевканын наҕараадалаабыттар.

лаһынан угуттаан, хара быардарын сымнатын кэрэ кэпсээн, сыйбот сонун буолан, өргө диэри сылдыа. "Алаас ахтылдьана" Дьокуускай-даабы түмсүүнү түөрт эдэркээн кыргыттар салайаллар: Светлана Семеновна Афанасьева, СӨ доруобуйа харыстабылын туйгуна, 5 №-дээх поликлиника медсестрата, Мария Ивановна Егорова, СВФУ юрфагын методиһа, Светлана Пантелеймоновна, "Диалог" оҕо киинин дириэктэрэ, Татьяна Александровна Матвеева, коррекционной оскуола учуутала. Маннаабы бири дойдудаахтарбыт үбүнэн бырахан, 27 номинацияны олохтоон, номинаннарга сыаналаах элэхтэри туттардылар. Ол иһингэр, үбүлүйдээх сылга үөскээбит ыал, бу сылга төрөөбүт оҕо, саамай аҕа саастаах нэһилиэк кырдыаҕа, инники эрэлбит (үөрэх кыһаларын бүтэрээри сылдыар түөрт устудьуонна олохтоммут) диэннэр бааллар. Нэһилиэк саамый кырдыаҕа 90 саастаах Григорий Федорович Иванов, 10 оҕону төрөппүт-ииппит ытык аҕа, алта оҕотунан арыалланан бэйэтинэн тийиэн кэлбит. Бастын меценатынан ЧП, атыһыт Иван Николаевич Яковлев, бастын спонсордарынан почта начальнигынан сааһын тухары үлэлээбит Уля кыргыттар, балтылыы Васса уонна Маша Алексеевалар буоллулар. Саамый аҕа саастаах делегация чилиэнэ Аграфена Даниловна Дмитриева Далбар Хотун аатын ылла. Кини төһө да 80 саастаах буоллар, аспытын-үөлбүтүн иэмнээтэ-дьаамнаата, саламаат тэптэрдэ, сылайары билбэккэ үгүкүлүнэ тэйдэ. Кини биһиэхэ барыбытыгар бары өттүнэн үгө эрэ холобур буолар. "Алаас ахтылдьана" түмсүү төрөөбүт нэһилиэктерин хас биридии тэрилтэтигэр улахан-кыра диэбэккэ, үбүлүйдүнэн сибээстэн сыаналаах бэлэхтэри ыттылар.

Маны таһынан "Алаас ахтылдьана" Дьокуускайдаабы түмсүү үбүлүйдээх тэрээһин үрдүк таһымнаахтык аһарыгар, бири дойдудаахтара икки өттүттэн дуоһуулаастына бырааһынныктылларыгар кыһаллан аһынан-үөлүнэн, тэрээһини ытыгыга атын да өттүнэн көмөлөһөн сүүрдэ-көттө. Инники да өттүгэр "Алаас ахтылдьана" үлэтин былаана кизн, төрөөбүт нэһилиэгин кытары өссө ыкса сибээһи туһалларыгар саарбахтаабыт. Сүүрбэччэ кинилэх делегациянан сирэйдээн, алта сүүсчэкэ кинилэх Мэнгэдэк нэһилиэгин олохтоохторугар кыһамныларын иһин Ил Түмэн дьокуутааттара, ыгыктабыллаах Антонина Афанасьева Григорьева, Владимир Михайлович Прокопьева, Иннокентий Давидович Васильева уонна Юрий Иннокентьевич Григорьевка, эдэркээн депутат көмөлөһөөчүлэригэр Петра уонна Розалияҕа барба махталытын тиэрдэбит. Кинилэр быһаччы көмөлөрүнэн, күн солото суох министирдэри кытары атах тэпсэн олонор көңүл аһах атын кэлсэтибит, кыһалдыбытын быһаарыстыбыт, икки күн көңүл босхо аһаан, икки күн көңүл босхо тыйаатырга сылдыан, бири күн усталаах туората көңүл босхо музейдары кэрийэн көрөн, бэйэбитин суолталаах курдук сананыбыт.

Хатыгылар, бу дьокуутааттарбытын олус сөпкө таба талыппыт. Бу түөрт күнүнэн эрэ сыаналааһын буолбатаҕа биллэр. Антонина Афанасьеваҕа биһиги аймах, истрэ тухары, онтон да үгүс ыал, дьон тус көмөнү ылбыппыт, махталбыт муһура суох. Убаастабыллаах дьокуутааттарбытыгар түбүктээх үлэлэригэр үрдүк кирбиһэри ылаалларыгар, туруоруммут сыалларын ситиһэллэригэр ис сүрэхтэн баҕарабыт. Буолбут тэрээһиннэртэн астынан, дуоһуйан, ол эрээри, дойдубутун, дьоммутун, үлэбин ахтан, Бүлүүдүү суолбутун үөрэ-көтө тутубут. Бэйэбит нэһилиэкпит баһылыгар Иван Васильевичка, баһылык солбуйааччытыгар Иннокентий Семеновичка, суоптар уолааттарытыгар Григорий Васильевичка, Александр Ивановка, Дьулустаан Ксенофоновка махталытын этэбит. Доруобай, этэнгэ буолун. Эйбэскиит энчирээбэтин, кыһамныгыт кыччаабатын.

Мирослава ИВАНОВА, Мэнгэдэк.

тахсыта 81,2 % тиэрдибит. Звеновод Сергеев М.Д. Үлэ Албан Аата III истиэпэннээх уордыанынан наҕараадалаабыт. 1981 сылга кулун деловой тахсытын 86,9 % тиэрдибиттэр. "Москвич" массыына фондатынан бириэмийэлэммиттэр, кэлин даҕаны үрдүк көрдөрүүлэрин түһэрбэтэхтэр: социалистической куоталаһы кыайылаахтарын аата ингэриллибит, мотоцикл, "Дружба", миэбэл фондаларынан, райком, райсовет элбэх грамоталарынан наҕараадалаабыттар. Бары да сылгы туһа диэн "мунука ытаабыт" дьон. Уһун кэмгэ өйдөһөн, тапсан таһаарылаахтык үлэлээбиттэрэ. Иван Николаевич Мэнгэдэк сылгыта туспа боруода буолан тахсарыгар быһаччы кыттылаах.

Уйбаан кыра да улахан да булка дэгиттэр булчут этэ. Куһу Мэнгэдэк күөлүгэр атынан үөмтөрөн кириэн ытара. Бэс үрэх дүлгата астарыллыбыт сылыгар үөмэн кириэн бири ытыһын 7 хаһы өлөрбүттээх. Оччолорго биэстэ эстэр саа суоҕа. Киисчиг, тайахсыт ыттар үөскүүлэрэ. Бири ыта иччитигэр тайаҕы күйөн аҕалан ыттарара, киһи туттаҕына сыарбатыгар аҕалан уурара. Уйбаан кадровой булчут быһыгынан былаанын өрүү аһара толороро. Передовиктар мунуһахтарыгар ыгырыллан грамота, сыаналаах бэлэх ылан үөрэн-көтөн кэлэрэ, диэн кыһа Ирина Ивановна ахтар.

Уйбааннаах Мааса 6 оҕолоохтор. Баһылай - тракторист-экскаваторщик. Угут сылларга Хорулаҕа, Малдыаҕарга, Маалыкайга, Хатыгыга уу түһэрэн элбэх холуһаны таһаарыта. Суол онгоһууттар эмиэ үлэлээбитэ. Нэһилиэк бочуоттаах олохтоосу. Хатыгыга олорор. 6 оҕолоох, 4 сиэннээх.

Елена Ньурбаҕа олорор. Почта үлэһитэ. 6 оҕолоох, 10 сиэннээх.

Ньукулай - Дьокуускай куоракка олорор тракторист. 1 оҕолоох.

Ирина - Хатыгы орто оскуолатын үрдүк категориялаах саха тылын учуутала. 3 төрөппүт, 7 иитийэх оҕолоох, 1 сиэннээх.

Мария Ньурбаҕа олорор, бухгалтер идэлээх, ЦРБ-га үлэһит. 2 оҕолоох, 2 сиэннээх.

Марианна - Хатыгы орто оскуолатын бастакы категориялаах нуучча тылын учуутала, 2 оҕолоох.

Хомойоох иһин Уйбааннаах Мааса биһиги кэккэбитигэр суохтар, кинилэр олохторун 6 оҕо, 19 сиэн, 17 хос сиэн салгыттылар.

И.А.АРХИПОВ, Хатыгы селиэнньэтэ.

- Оскуола -

Үрдүккэ, кэрэбэ Дьулуус

П.С. Егоров аатынан Акана орто оскуолатыгар "Дьулуус" оҕо тэрлэтэ 2000 сыллаахха тэриллибитэ. Салайааччынан Саха Өрөспүүбүлүкэтин үөрэҕиритин туйгуна, СӨ министиритибэтин Гранын хаһаайына, үһүлчү үрдүк категориялаах учуутал Соркомова Анна Прокопьевна үлэһит.

"Дьулуус" оҕо тэрлэтэ тэрлэтигэр араас өрүттээх үлэ ытыгылына. "Дьулуус" девихэ "Үрдүккэ, сулуска, үөрэххэ, үлэбэ, көңүлгэ, күрэххэ, дьолго, тапталга Дьулуус". Оҕо тэрлэтэтигэр үөрэнээччилэр көхтөөхтүк кириэллэр. Саха сиригэр "Дьулуур" оҕо бири кэлим тэрлэтэ 2013 сылтан үлэһит, Анна Прокопьевна салаататынан биһиги оскуола "Дьулуурга" оройуонна бастакынан 100 % кирирдэ. "Дьулуур" абыс хайысханан үлэһит, биһиги биэс хайысханан күөскэ үлэһити олобуот: "Я - юный вожатый"; "Я - ЮДП"; "Я - рыцарь пера"; "Я - творец добра"; "Я - юный эколог".

"Дьулуус" тэрлэтэбэ сылдыар оҕолор араас күрэхтэргэ, бырайыактарга көхтөөхтүк, ситиһиллээхтик кытталлар.

Васильев Максим оройуоннаабы "Лидер 21 века" күрэххэ, социальнай барыыаактар оройуоннаабы күрэхтэригэр иккис миэстэни ылары ситистэ. Тартакынов Андрей "Лидер организации" Бүтүн Арасыйытааҕы күрэх дипломаһа буолан Бүтүн Арасыйытааҕы "Оксан" лааҕырга "Молодые лидеры России" сменаҕа путевканын наҕараадалаабыта.

Оройуоннаабы Саха КВН күрэххэ "Бүөккэ бэртэрэ" хамаанда бастакы миэстэни ылан үөрэн-көтөн кэлбиттэрэ.

"Дьулуус" оҕо тэрлэтэтин иһинэн уолааттарга аналаах бырайыактар ситиһиллээхтик үлэһиттэр. Афанасьевскай ааҕылар бастаан түөл-

бэбэ ытыгылыбытыгар, билигин региональной ааҕылар буолар буоллулар. Быйылгыттан "Тулхадыйбат тулаһын, эрэллээх эркин" уолааттарга аналаах күрэх ытытылар. Бу күрэххэ уол оҕо саха төрүт культууратын, сизирин-туомун, үгэстэрин билигэ тургутууну аһаллар, өбүгэ оонньууттар күүстэрин-уохтарын холоноллор.

"Дьулуур" девихынан 2013 сылтан Марха түөлбөтигэр сылга иккитэ коммунарский сбордар буолаллар. Түөлбэ оҕолоро көхтөөхтүк кыттан бэйэлэрин билиилэрин ханаталлар, араас бырайыактары сурыйарга, көмүскүүргэ үөрэнэллэр. Манньк тэрээһиннэргэ сылдыан оҕо элбэххэ, инники олоҕор сатабыла, дьону кытта кэпсэтиигэ, тутта-хапта сылдыарга үөрэнэр.

Оҕону патриотической тыынга иитэргэ бири интэриһинэй "Олох урокутарга" бырайыак сыл аайы ытытылар. Итини сэргэ араас көлүөнэ пионердары, комсомолецтары кытта көрсүүһүлэр ытытылаллар.

2000 сылтан үлэһит "Дьулуус" тэрлэтэбэ 14 президент үлэлээн кэлиилэр. Президентинэн үлэлээбит оҕолор араас үөрэхтэргэ үөрэнэн идэ ылан олоххо бэйэлэрин суолларын булдулар.

Анна Прокопьевна тустаах үлэтин таһынан нэһилиэк общественнай олоҕор көхтөөхтүк кыттар. Акана нэһилиэгин дыахтар түмсүүтүн салайар, 2016 сылга Саха сирин дыахталларын 14 съезтигэр кытыһыны ылбыта. Дыахтар хамааһынын чэрчитинэн оройуонга "Тыа сиригэр сахалыы эйгэни тэрийии" форума үрдүк тэрээһиннээхтик ытытылыбыта.

Инникитин даҕаны "Дьулуус" оҕо тэрлэтэбэ үрдүккэ, кэрэбэ дьулустун!

Агафья ИВАНОВА.

- Сонун -

Кинигэ презентацията

ран, өйдөбүл бэлиэтэ "Ананий Кононович Андреев. Видный государственный и общественно-политический деятель" диэн кинигэ ОДКХ өйбүлүнэн табыста.

Саҥа кинигэни билиһиннэри ОДКХ өрөспүүбүлүкэтэбэ филиалларыгар былаан быһыгынан бара турар. Ол курдук сэтиниһи 22 күнүгэр Ньурбатаабы Киин библиотека ааҕар саалатыгар Ананий Андреев кинигэтин сүрэхтэниитэ сонун-сэргэх уонна үрдүк таһымнаах тэрээһини быһытынан ааста. Тэрээһини Багмет Анна Витальевна уон-

на Васильева Рея Петровна илээн-сабалаан ыттылар. Тэрээһин маннайгы чааһа, биллэн турар, кинигэ ис туругун билиһиннэригэр сабалаанна. Салгыы кэлбит ыалдыттар истинг эбэрдэлэрин уонна баба санааларын Ананий Андреев сизнигэр Васильева Марина Николаевна-ба уонна Ньурбатаабы ОДКХ филиала сайдытыгар анаан этилиннилэр. Тэрээһин иккис чааһыгар Ананий Андреев туһунан НВК Саха "Аал Луук Мас" устуудуйата усту-бут тэттиг кинигэ көһүннэ. Түмүккэ Антонов Андрей Гаврильевич

- "Ньурба" сопхуос үбүлүйдүн көрсө -

Үтүөтэ-өнгөтө үгүс

һыын аһан үлэлэппиттэрэ. Субуота айыы ыччат мустан үгүкү, көр-күлүү бөбө буолара. Түһүлгэ культурунай киин үлэһиттэрэ Матрена Прокопьевна Захарова көбүлээһининэн фермаларга сылдыан кэнсиэр көрдөрөөчүлэр.

Үлэһиттэргэ "Ньурба" сопхуос үтүөтэ-өнгөтө киһи ааҕан сиппэт элбэх буоллаҕа. "Ньурба" сопхуоска урут үлэлээн ааспыт кэмнэрбин санаан хоһоон айдым, "Умнулубат" "Ньурба" сопхуоспут" диэн. Билигин да үлэһити турбута буоллар өссө үчүгэй буолуох этэ.

Умнулубат

"Ньурба" сопхуоспут

Сэттэ улуу нэһилиэги Биһирэ түмэн үлэлээн Үйэлэргэ аатырдын Биһиги "Ньурба" сопхуоспут.

Хос ырыа:

Эн боулабын биһиэхэ Умнулубат "Ньурба" сопхуоспут.

Оччотооҕу эдэркээн салайар дьоннорбут

Үлэни, үөрүүнү өрө тутаннар Элэккэй эйбэс майгылаах

Үтүөкэн дьоннорбуттан эбэрдэ.

Эрчимнээх эдэркээн ааспыттын Үлэлээн ааспыттыт билиги, Туеунан даҕаны кэмнэмэт Баай-талым билиги сопхуоспут.

Үлэни ситэри, үөрүүнэн толору Ыччатын түмэрэ үлэбэ-үөрэххэ, Норуотун олоҕун көрөрө-истэрэ Тапталлаах "Ньурба" сопхуоспут.

Үлэлээн ааспыт ыччатын Үйэлэргэ саныаҕа Үлэ-үөрүү үһүгэр Олоххо бэлэмнээх кэлбитин.

Эн боулабын биһиэхэ Умнулубат "Ньурба" сопхуоспут.

Мария Ивановна КОБЯКОВА.